

Vətən müharibəsindən sonra işğaldan azad olunmuş ərazilərdə tarixi mədəniyyət abidələrinin və muzeylərin bərpası, habelə yenidən qurulması işləri sürətlə davam edir. Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə Şuşa Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı elan edildəndən sonra bu sahədə işlərə xüsusi diqqət yetirilir.

Dövlət başçısı hər dəfə Şuşaya səfər edəndə bu şəhərdə bərpa-quruculuq işlərinin miqyası daha da genişlənir. Təxminən bir il bundan əvvəl Prezident İlham Əliyevin və birinci xanım Mehriban Əliyevanın Şuşaya növbəti səfəri zamanı Azərbaycan musiqi mədəniyyətinin inkişafında böyük xidmətlər göstərmiş, professional vokal məktəbinin təşəkkülü və təkamülündə mühüm rol oynamış Xalq artisti Bülbülün ev-muzeyinin və büstünün açılışı olmuş və bu, ictimai rəydə rəğbətlə qarşılanmışdır.

Şuşada Bülbülün ev-muzeyini bir ildə 30 mindən çox insan ziyarət edib

Xatırladaq ki, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin tapşırığına əsasən 1983-cü ildən Bülbülün Bakı Muzeyinin Şuşa filialı yaradılıb. İki otaq, bir eyvandan ibarət bu evdə Bülbülə aid məlumatlar, müxtəlif eksponatlar olub. Bülbül həmin evdə anadan olub və uşaqlıq illərini keçirib. Təəssüf ki, bu ev-muzeyi 1992-ci ildə Şuşa şəhəri işğal edildikdən sonra ermənilər tərəfindən talan edilib, hər şey dağıdılıb. Bəzi mənbələrə görə, muzeyin əvvəlki dövründə 6000-dən çox eksponat olub. Bəzi mənbələrdə isə eksponatların sayının 9000 olduğu deyilir. Şuşanın qəfil işğalı imkan verməyib ki, muzeyin eksponatları binadan çıxarılsın. Onların içərisində çox dəyərli fotosəkillər, qrammofon valları olub. Milli-mənəvi dəyərlərimizi ehtiva edən bu kimi bütün əşyalar ermənilərin əlinə keçib və onların vandalizminin qurbanı olub. Bülbülün büstü də ermənilər tərəfindən tanınmaz hala salınıb. Muzeyi bərpad günə qoyan ermənilər işğal dövründə binadan anbar kimi istifadə ediblər.

Şuşa işğaldan azad edildikdən sonra Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin tapşırığına əsasən unudulmaz sənətkarın ev-muzeyində təmir-bərpa və yenidənqurma işləri yüksək zövqlə, böyük sənətkarlıqla aparılıb. Bərpa işləri zamanı eyvana çıxan divarlarda suvaq altından daş üzərində yonulmuş ərəb əlifbası ilə iki yazı və günəş simvolunu əks etdirən təsvir aşkar olunub. Yazıların birində Qurandan ayə, digərində isə evin tikilmə tarixi qeyd edilib. Divarın üzərində yeni aşkar olunmuş yazıda göstərilir ki, bina 1788-ci ildə inşa edilib. Bina tipoloji mənsubiyyətinə görə Qarabağ və Azərbaycanın tarixi yaşayış binalarının xüsusiyyətini özündə əks etdirir, otaqların daxili quruluşu Azərbaycanın ənənəvi evlərinə xasdır. Şəhər ermənilər tərəfindən işğala məruz qalarkən ev yararsız hala salınıb, yükdaşıyıcı divarlarında çatlar

əmələ gəlmiş, bəzi hissəsi isə çökmüşdü. Bərpa zamanı bütün yükdaşıyıcı divarların bünövrəsi möhkəmləndirilib, çat olan divar hissələrində bərpa işləri aparılıb. Binaın daxili otaqlarında çürümüş taxta döşəmələr yeniləri ilə əvəz olunub. Dam örtüyü, qapı və pəncərələr istismara yararsız halda olduğundan binanın tarixi görkəmini qorumaq şərti ilə yenisi ilə əvəz edilib. Muzeyin həyətəyana sahəsinin ilkin görkəmi saxlanılmaqla əlavə yay konsert salonu yaradılıb, müəyyən dizayn işləri görüldü. Həyətdə Bülbülün yeni hazırlanan büstü ucaldılıb. Şuşa şəhəri işğalda olduğu dövrdə Bülbülün vandalizmə məruz qalmış büstü isə erməni vəhşiliyini nümayiş etdirmək məqsədilə saxlanılıb.

Muzeyin ekspozisiyasının qurulmasında, eksponatların düzülməsi, nümayiş üçün müvafiq yerlərin seçilməsində, Bülbülün 1982-ci ildən Bakıda fəaliyyət göstərən ev-muzeyinin direktoru Fərqanə xanım Cabbarova və onun rəhbərlik etdiyi muzey bələdçiləri əllərindən gələni ediblər. Muzey bir ilə yaxındır ki, öz

fəaliyyətini yenidən davam etdirir. Bülbülün uşaqlıq illərindən bəhs edən fotosəkillər, şəxsi əşyalarından bəziləri, o cümlədən onun qavalı ziyarətçilərdə maraqlı doğurur. Təsədüfi deyil ki, ötən müddət ərzində muzeyi 30 mindən çox insan ziyarət edib. Muzeydə ziyarətçilərin ürək sözlərini özündə əks etdirən 2 xatirə kitabı var. Kitabın biri fəxri qonaqlar üçün, digəri isə adi vətəndaşlar üçün nəzərdə tutulub. Xatirə kitabından görünməyən kimi, dünyanın hər yerindən Bülbülün ev-muzeyini ziyarətə gəlirlər: Amerikadan, Avropa ölkələrindən, Orta Asiyadan, Rusiyadan, Gürcüstandan, Yaponiyadan, Çindən, ərəb ölkələrindən...

Xatırladaq ki, Şuşada ötən bir il ərzində bir sıra tədbirlərə məhz Bülbülün muzeyi evsahibliyi edib. İlk tədbir dahi sənətkarın 125 illik yubileyi münasibətilə Bülbül adına Beynəlxalq VIII Vokal Müsabiqəsi çərçivəsində reallaşdı. Münsiflər heyətini Azərbaycanın tanınmış bəstəkarları, ictimai xadimləri ilə yanaşı, Rusiyadan, Gürcüstandan gəlmiş görkəmli şəxsiyyətlər təmsil ediblər. Müsa-

biqə Bülbülün doğulub-böyüdüğü evdə təntənəli şəkildə yekunlaşıb. Yekun konsertdə dünyanın hər yerindən gəlmiş qonaqlar iştirak ediblər.

Diplomatların Şuşada keçirilən konsertinin rəsmi hissəsi Gövhər ağa məscidinin yanında, bədii hissəsi isə Bülbülün ev-muzeyinin yay konsert zalında keçirilib. Konsertdə xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov başda olmaqla 200 nəfərdən çox diplomatımız iştirak edib.

Bülbülün ev-muzeyinin açılışının birilliyi bu yaxınlarda bir tədbirlə qeyd olunub. Muzeyin direktoru müxbirimizə bildirib ki, açıq havada baş tutan tədbir çox təəssüratlarla yadda qalıb. İldönümü ərəfəsində Azərbaycan Gənclər Fondunun dəstəyi, "Böyük Qayıdış" Gənclər Təşkilatının və "Zəfər" Şəhid Ailələrinə Dəstək İctimai Birliyinin birgə təşkilatçılığı ilə "Xarıbülbül" şəhid və qazi övladlarının yay düşərgəsinin rəsmi açılışı olub. Elə həmin gün muzeyin açılışının birilliyi rayon rəhbərliyi və bir sıra digər qonaqlarla birgə qeyd edilib. Səhnəmizin Məcnunu, sevilən xanəndə Səbuhi İbayev, Milli Konservatorianın tələbəsi Mirəli Sarzadənin ifaları səsləndirilib. Növbəti ay da tədbirlər planı ilə zəngin olacaq.

Muzey kollektivi çalışır ki, öz işlərini elə qursun ki, yaxın gələcəkdə bu müqəddəs ünvan qədim Şuşanın adına layiq musiqi ocağına çevrilsin, burada vaxtaşırı ustad dərsləri keçirilsin, konsertlər, görüşlər, müsabiqələr təşkil olunsun. Görünən odur ki, Şuşada mədəniyyət müəssisələrinin və tarixi abidələrin bərpa olunaraq yenidən fəaliyyətə başlaması Prezident İlham Əliyevin və Birinci vitse-prezident, Heydər Əliyev Fondunun rəhbəri Mehriban xanım Əliyevanın milli-mənəvi dəyərlərimizə necə böyük qayğı göstərdiklərinin bariz nümunəsidir.

Rəhman SALMANLI,
"Azərbaycan"